

Notar

Rekneskapsprinsipp og vurderingsreglar

Rekneskapen er avlagt i henhold til god kommunal rekneskapskikk, herunder kommunale rekneskapsstandardar (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Kommunerekneskapen er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midlar i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasserast i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjende utgifter og inntekter i løpet av året som gjeld kommunens verksemd skal gå fram av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten dei er betalt eller ikkje. For lån er likevel berre den delen som er brukt i året ført i investeringsrekneskapen. Den delen som ikkje er brukt er registrert som memoriapost.

Vesentlege utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar som ikkje kan fastsetjast eksakt ved rekneskapsavslutninga, blir registrert med eit rundt rekna beløp i årsrekneskapen.

Klassifisering av anleggsmidlar, omløpsmidlar og gjeld

Anleggsmidlar er eigedelar som er bestemt til varig eige eller bruk i fylkeskommunen. Andre eigedelar er omløpsmidlar. Driftsmidlar blir ført som anleggsmidlar når anskaffingskost er minimum 100 000 kroner og har ei økonomisk levetid på minst 3 år.

Utgifter som påløp for å oppretthalde anleggsmiddelets relative standard utgiftsførast i driftsrekneskapen. Utgifter som representerer ei standardheving av anleggsmiddelet ut over standarden ved anskaffinga utgiftsførast i investeringsrekneskapen og aktiverast på anleggsmiddelet i balansen. Alle nye anlegg, både fylkesveggar, tunellar og bruer og skolebygg utgiftsførast i investeringsrekneskapen og aktiverast som anleggsmiddel i balansen. Større rehabiliteringar som får anleggsmiddelet eller vesentlige delar av dette til å framstå som heilheitleg nytt, og gir ei auke i forventta utnyttbar levetid, utgiftsførast i investeringsrekneskapen og aktiverast på anleggsmiddelet i balansen, sjølv om rehabiliteringa kan innehalde element av vedlikehald. Løpande reparasjons- og vedlikehaldsutgifter som ikkje gir antatt auke i verdien eller levetida på anleggsmiddelet utgiftsførast i driftsrekneskapen. Enkelte utgifter ligg i grenseland mellom investering og drift og det gjerast da ei konkret vurdering for den aktuelle utgifta. Ei forventta auke i anleggsmiddelets levetid kan da være avgjerande for vurderinga.

Fordringar knytt til eigen vare- og tenesteproduksjon og marknadsbaserte verdipapir som inngår i ei handelsportefølje er omløpsmidlar. Aksjar og andelar i bedrifter som fylkeskommunen har ei spesiell interesse av å engasjere seg i er klassifisert som anleggsmidlar.

Langsiktig gjeld er lån i samsvar med §14-14 i kommunelova med unntak av eventuell likviditetstrekkrett/likviditetslån, jf. kl § 14-15 3. ledd. All anna gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidlar og neste års avdrag på innlån inngår i langsiktig gjeld.

Anskaffingskost

Alle eksterne utgifter som er ei direkte konsekvens av anskaffinga blir behandla som ein del av kostprisen. Interne utgifter til løn som er direkte relatert til det aktuelle prosjektet inngår i kostprisen. Løn er belasta med ei kalkulatorisk timesats som inkluderar sosiale kostnader og indirekte kostnader som husleige mm. Ved lånefinansiering av investeringar er renteutgifter lagt til anskaffingskost i samsvar med anbefalt løysing i KRS nr. 2. for store vegprosjekt (byggjelånsrente). Store vegprosjekt er definert som nye veglenker med budsjettert anskaffingskost på meir enn 1 mrd. kroner. Renteutgifta er fastsett som fylkeskommunens gjennomsnittlege lånerente multiplisert med lånefinansiert andel av samla investeringsutgifter, tatt hensyn til prosjektets framdrift. Renteutgifta utgiftsførast i investeringsrekneskapen og aktiverast som ein del av anskaffingskost på anleggsmiddelet. For tida er ingen slike prosjekt under bygging. Øvrige byggjelånsrenter inngår ikkje og førast som ordinære renter i driftsrekneskapen.

Vurderingsreglar

Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar er vurdert til verkeleg verdi. Andre omløpsmidlar er vurdert til lågaste verdi av anskaffingskost og verkeleg verdi.

Uteståande fordringar er vurdert til pålydande med frådrag for venta tap.

Anleggsmidlar er vurdert til brutto anskaffingskost. Ved varig verdifall som antas å ikkje være forbigåande blir det gjort ei nedskrivning til verkeleg verdi.

Avskrivningar

Anleggsmidlar med begrensa økonomisk levetid blir avskrivne med like store årlege beløp over antatt utnyttbar levetid for eigedelen. Avskrivning startar året etter aktivering, uansett om anleggsmiddelet er tatt i bruk eller ikkje. Avskrivningsperiodane følgjer i utgangspunktet § 3-4 i forskrift

om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsmelding for kommuner og fylkeskommuner, men der levetida på anlegget er lågare enn normal avskrivningstid, settes avskrivningstid til forventa utnyttbar levetid. For anlegg som består av mange komponentar blir avskrivningstida i praksis berekna til ein gjennomsnittleg levetid for alle komponentane.

Normal avskrivningstid:

It-utstyr, kontormaskinar ol.	5 år
Inventar og utstyr, transportmiddel, maskiner ol.	10 år
Større nyttekjøretøy, anleggsmaskinar mv.	20 år
Skolar, vegar, bustader ol.	40 år
Adm.bygg, kulturbygg, forretningsbygg ol.	50 år

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Delar av tenesteområda, til dømes bruttoavtalar med trafikkelskap om levering av kollektiv transport og tannhelsestenester til vaksne mot betaling, kjem inn under mva-lova. For den øvrige verksemda får fylkeskommunen mva-kompensasjon.

Fleirårlege tilskot til andres investeringar

Fleirårlege tilskot til å dekke renter og avdrag på lån til finansiering av andres investeringar blir ført i driftsrekneskapen det enkelte år tilskota blir utbetalt.

Endra rekneskapsprinsipp

Prinsippendringar som påverkar arbeidskapitalen blir ført direkte mot eigen konto under eigenkapitalen.

Organisering av fylkeskommunens verksemd

Fylkeskommunen er underlagt politisk styring med fylkestinget som øvste organ og fylkesordførar som øvste leiar. Fylkeskommunedirektøren er administrasjonssjef og leier dei administrative einingane i fylkeskommunen.

Fylkeskommunen er delt inn i fire linjeavdelingar (kompetanse og næring, samferdsel, kultur og tannhelse) og fire stabsavdelingar (stab for strategi og styring, stab for organisasjon og tenesteutvikling, stab for juridiske og administrative tenester og bygg- og eigedomstenester).

Møre og Romsdal fylkeskommune driv 21 vidaregåande skuler, 1 fagskule og 27 tannhelseklinikkar.

Den samla verksemda til fylkeskommunen er i hovudsak organisert innanfor fylkeskommunens ordinære organisasjon. Fylkeskommunen har ikkje oppretta egne fylkeskommunale føretak (FKF).

Heileigde aksjeselskap og interkommunale selskap fylkeskommunen er medeigar i:

	Eigardel
AS Kirkegaten 1A, Kristiansund	100,0 %
Møre og Romsdal Utvikling AS, Kristiansund	100,0 %
Ocean Industry School AS, Ålesund	100,0 %
MRFK Holding AS	100,0 %
Ocean Seaweed Centre AS	100,0 %
GassROR IKS, Aukra	11,1 %
IKA Møre og Romsdal IKS, Ålesund	17,1 %
VIGO IKS, Skien	9,1 %

Møre og Romsdal fylkeskommune har fem heileigde aksjeselskap. AS Kirkegaten 1A i Ålesund ble kjøpt i 2017 med formål om å sikre tenleg areal for mogleg vidareutvikling av bygget til museumsføremål. Stiftelsen Kulturkvartalet driv i dag museum i bygget. Møre og Romsdal Utvikling AS er etablert med føremål å leggje til rette for samfunnsmessige utviklingsprosjekt. Ocean Industry School AS er etablert for å auke elevanes kunnskap om, og interesse for, de arbeids- og karrieremulegheitane som finns i dei havbaserte næringane. MRFK Holding AS (tidlegare Møre og Romsdal Sårkornfond AS) blei overdradd til fylkeskommunen vederlagsfritt i 2022 som oppgjer for lån fylkeskommunen hadde på selskapet, slik at fylkeskommunen indirekte overtok eigarandelane i dei underliggende selskapa. Føremålet er eigarskap i aksjar. Ocean Seaweed Centre AS har som føremål å yte service- og rådgivningstenester knytt til dyrking og bearbeiding av makroalgar.

Møre og Romsdal fylkeskommune er medeigar i tre interkommunale selskap. GassROR IKS har til formål å medverke til utvikling av fysisk infrastruktur og tilrettelegging for næringsutvikling i regionen. IKA Møre og Romsdal IKS er eit interkommunalt selskap eigd av alle kommunane i fylket og Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet skal arbeide for at arkivmateriale frå medlemane blir teke vare på og gjort tilgjengeleg til ulike formål og har forretningsadresse Ålesund. Eigardelane blir justert kvart fjerde år på grunnlag av folketal, og fylkeskommunen sin eigardel er no 17,1%. VIGO IKS vart stifta i 2012 for å oppnå gode, enkle og framtidsette IKT-system for eigarar og brukarar.

Samarbeid med andre:

Møre og Romsdal deltar saman med alle fylkeskommunane utanom Oslo i samarbeidet Nasjonal digital læringsarena NDLA. Hordaland fylkeskommune er kontorkommune.

Kollektiv transport

Møre og Romsdal fylkeskommune har inngått avtalar med private trafikksselskap om levering av kollektiv transport, skoleskyss og TT-tenester. Fylkeskommunen har bruttokontraktar, det inneber at fylkeskommunen har ansvar for inntektssida.

Sammanlikningstal

Rekneskapen for 2022 og 2023 er satt opp etter same prinsipp og same obligatoriske oppstillingar.

Note 1 Endring i arbeidskapital

(i 1000 kr.)			
Balanserekneskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidlar	3 019 896	3 018 928	
2.3 Kortsiktig gjeld	1 685 106	1 572 408	
Arbeidskapital	1 334 790	1 446 520	-111 730
Drifts- og investeringsrekneskapet :			Beløp
Driftsregnskapet			
Sum driftsutgifter			6 926 543
Sum driftsinntekter			7 504 757
Netto finansutgifter			519 866
Netto driftsresultat			58 347
Investeringsrekneskapet			
Sum investeringsutgifter			1 677 266
Sum investeringsinntekter			1 454 673
Netto utgifter videreutlån			0
Netto utgifter i investeringsrekneskapet			-222 593
Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsrekneskapet			-164 246
Endring ubrukte lånemidlar (auke +/reduksjon-)			52 516
Endring i rekneskapsprinsipp ført direkte mot eigenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsrekneskapet			-111 730
Differanse			0

Note 2 Kapitalkonto

Kapitalkonto	31.12.2023	1.1.2023	Endring
Anleggsmidler	18 994 450	17 702 140	1 292 310
Langsiktig gjeld	-12 665 749	-11 895 213	-770 537
Endring i ubrukte lånemidler	247 305	194 789	52 516
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			0

Kapitalkonto spesifisert

(i 1000 kr.)

Saldo 01.01.	6 001 717
Auke av kapitalkonto (kreditposteringsar)	
Aktivering av fast eigedom og anlegg	1 589 578
Reversert nedskrivning av fast eigedom og anlegg	0
Aktivering av utstyr, maskinar og transportmidlar	80 302
Kjøp av aksjar og andelar	3 033
Reversert nedskrivning av aksjar og andelar	0
Utlån	139
Aktivert eigenkapitalinnskot pensjonskasse	1 856
Avdrag på eksterne lån	346 769
Auke pensjonsmidlar	218 033
Reduksjon pensjonsforpliktingar	
Nedskrive lån	
Reduksjon av kapitalkonto (debetposteringsar)	
Avgang fast eigedom og anlegg	0
Av- og nedskrivning av fast eigedom og anlegg	523 841
Avgang utstyr, maskinar og transportmidlar	365
Av- og nedskrivning av utstyr, mask. og transportm.	56 149
Avgang aksjar og andelar	10 756
Nedskrivning av aksjar og andelar	9 523
Avdrag på utlån	0
Avskrivning utlån	0
Reduksjon eigenkapitalinnskot pensjonskasse	0
Bruk av midlar frå eksterne lån	1 013 784
Reduksjon pensjonsmidlar	0
Auke pensjonsforpliktingar	51 006
Urealisert kurstap utenlandslån	0
Saldo 31.12.	6 576 005

Note 3 Vesentlege endringar i rekneskapsprinsipp og rekneskapsestimat og vesentlege korrigeringsar av tidlegare års feil

Konto for endring av rekneskapsprinsipp

Verknad av endringar i rekneskapsprinsipp førast mot eigne eigenkapitalkontoar for endring av rekneskapsprinsipp. Positiv saldo på desse kontoane kan ikkje disponerast og negativ saldo skal ikkje dekkast inn. Det har ikkje vært endringar i rekneskapsprinsipp i 2023.

Prinsippendringar som påverkar arbeidskapitalen:

(i 1000 kr.)

	2023	2022	2021
Rest feriepengar 1992	58 585	58 585	58 585
Investeringsdel	58 585	58 585	58 585
Varelagre (sjukehus, apotek)	25 086	25 086	25 086
Renter påløpt 2000, betalt i 2001	20 661	20 661	20 661
Mva-kompensasjon for 1999	-12 845	-12 845	-12 845
Lærlingetilskot hausten 2001	8 045	8 045	8 045
Driftsdel	40 947	40 947	40 947

Note 4 Varige driftsmidlar

(i 1000 kr.)

	IT-utstyr, kontor- maskinar	Anleggs- maskinar mv.	Boliger, skoler, veier	Veg	Adm.- bygg mv.	Tomte- områder	SUM
Anskaffingskost 01.01.2023	187 881	454 384	3 760 562	14 726 348	46 782	7 930	19 183 887
Akk avskrivningar 1.1	-136 677	-237 345	-1 243 357	-2 725 867	-18 442		-4 361 688
Netto akk. og rev. nedskrivningar 1.1		-126	-874	-35 310			-36 310
Bokført verdi pr 1.1.2023	51 204	216 913	2 516 331	11 965 171	28 340	7 930	14 785 889
Årets tilgang	31 549	48 752	216 192	1 371 341	2 046		1 669 880
Årets avgang		-365					-365
Årets avskrivningar	-16 908	-39 241	-95 202	-415 412	-939		-567 702
Årets nedskrivningar				-12 288			-12 288
Reverseringar av nedskrivningar							
Bokført verdi pr. 31.12.2023	65 845	226 059	2 637 321	12 908 812	29 447	7 930	15 875 414
Tap ved sal av anleggsmidlar							
Gevinst ved sal av anleggsmidlar							
Utnyttbar levetid, inntil	5 år	10 år	40 år	40 år	50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.	

Løn til egne tilsette

Løn til egne tilsette er belasta investeringsprosjekt og aktivert med 79,6 mill. kroner (72,6 mill. kroner i 2022).

Nedskrivningar

I forbindelse med Nordøyvegprosjektet er det gjennomført omklassifisering av veg kor fylkeskommunen har hatt investeringar. Sidan fylkeskommunen ikkje lenger eig dei aktuelle vegane er det gjennomført nedskrivning av anleggsmidlar med 12,288 mill. kroner.

Vederlagsfri overtaking av vegprosjekt

I forbindelse med vederlagsfri overtaking av vegprosjekt forskotert og utført av andre er det i 2023 utgiftsført i investeringsrekneskapen og aktivert følgjande:

(i 1000 kr.)

Kulvert FV 45, Volda kommune	1 590
Totalt	1 590

Tilsvarende beløp er ført som inntekt under "Overføringar" i investeringsrekneskapen.

Note 5 Aksjar og andelar i varig eige

Aksjar og andelar som er bestemt til varig eige og er næringspolitisk eller samfunnsmessig motivert blir klassifisert som anleggsmidlar.

(i 1000 kr.)

Selskapets namn	Eigarandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2023	Balanseført verdi 01.01.2023	Opphavelg kostpris
-----------------	---------------------------	------------------------------------	------------------------------------	-----------------------

100% eigde selskap:				
AS Kirkegaten 1 A (917623716)	100,0 %	15 897	15 897	15 897
Møre og Romsdal Utvikling AS (996345084)	100,0 %	107	107	107
Ocean Industry School AS (889280662)	100,0 %	100	100	100
Trafikkterminalen i Kristiansund AS (981320018)		0	10 756	10 756
MRFK Holding AS (991173110)	100,0 %	15 500	15 500	39 775
Ocean Seaweed Centre AS (931939858)	100,0 %	3 000	0	3 000
Andelar i IKS:				
GassROR IKS (989633902)	16,7 %	200	200	200
Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (982330459)	17,1 %	0	0	0
Vigo IKS (998283914)	9,1 %	0	0	0
Deleigde selskap:				
Akvainvest Møre og Romsdal AS (991498281)	1,2 %	104	104	104
AS Regionteateret i Møre og Romsdal (930569046)	44,0 %	264	264	264
Astero AS (919635657)	31,0 %	0	370	370
Brisk AS (925996432)	0,0 %	0	150	150
Braathallen AS (968018590)	30,0 %	30	30	30
Bølgen Invest AS (986606890)	5,0 %	1 900	1 900	4 500
Campus Kristiansund Drift AS (928827347)	50,0 %	250	250	250
Festspillene i Kristiansund AS (820693922)	25,0 %	0	300	300
Fjord Norge AS (966091118)	8,9 %	370	370	370
Fosnaporten AS (983825281)	10,0 %	0	20	20
Furene Holding AS (926080377)	10,6 %	0	30	30
Fylkeshuset AS (930591114)	51,0 %	51	51	51
Geitbåt Eiendom AS (915726879)	0,0 %	0	0	6 200
Halsafjordsambandet AS (996199665)	12,4 %	0	0	263
Hareid Fastlandssamband AS (939743863)	3,3 %	0	0	300
Hellesylt Turist og beredskapskai AS (929349415)	33,3 %	0	5 000	5 000
Helseinnovasjonssenteret AS (923766553)	16,7 %	150	150	150
Høgskolesenteret i Kristiansund AS (991237313)	18,2 %	22	22	22
Imarfinans AS (977237432)	0,0 %	0	13	13
Kommunekraft AS (866818452)	0,3 %	1	1	1
Langfjordforbindelsen AS (886281692)	22,0 %	0	0	2 331
Molde Bærekraftshub AS (929667417)	50,0 %	7 000	7 000	7 000
Molde Lufthavnutvikling AS (985615462)	1,3 %	0	240	240
Muritunet AS (961721652)	22,3 %	3 200	3 200	3 200
Møbelkraft AS (913581628)	0,0 %	0	0	2 000
Møre og Romsdal Revisjon SA (923746552)	20,1 %	700	700	700
Møreaksen AS (942390742)	20,3 %	0	0	1 500
Møreforskning AS (991436502)	47,5 %	5 200	5 200	5 200

Nasjonalt Vindenergiser Smøla AS (996153185)	33,3 %	0	500	500
Nordic Light Event AS (989685414)	36,4 %	0	172	1 650
Nordmørsmusea AS (930544582)	40,0 %	0	600	600
Norsk Fjordsenter AS (967715328)	41,4 %	2 390	2 390	5 700
Norsk Tindesenter Eiendom AS (992524685)	34,5 %	10 100	10 100	10 100
OMKK Eiendom AS (0925174475)	41,7 %	12 500	12 500	12 500
Operaen i Kristiansund AS (963886705)	29,4 %	820	820	820
Protomore Kunnskapsark AS (981036093)	4,8 %	700	700	700
Riss Testlab AS (976778200)	28,2 %	200	200	200
Rovdefjordsambandet AS (996605949)	3,8 %	0	250	250
Runde Miljøbygg AS (989736027)	25,9 %	2 349	2 349	3 900
Runde Miljøsender AS (987410752)	40,0 %	400	400	800
Svorka Holding AS (923819126)	25,0 %	10 325	10 325	10 325
The North West AS (919549904)	20,6 %	0	262	1 300
Tingvoll Økopark Eiendom AS (916176678)	43,1 %	4 026	4 026	7 500
Tjeldbergodden Utvikling AS (979615361)	3,9 %	500	500	500
Todalsfjordprosjektet AS (946532347)	59,6 %	0	0	5 000
Trollheim AS (991323848)	37,7 %	0	100	100
United Cities Internship Program AS (930154482)	50,0 %	26	26	26
Varde Arbeid og Inkludering AS (926427563)	0,0 %	0	270	270
Vegamot AS (935162718)	33,3 %	1 050	1 050	1 050
Vestnorsk Filmsenter AS (974332981)	33,3 %	33	0	33
ÅKP AS (tidl. Ålesund Kunnskapsark AS) (981575679)	2,4 %	200	200	200
ÅKP Blue Innovation Arena AS (912190641)	19,2 %	0	1 246	2 000
Øvrige:				
KLP Eigenkapitalinnskott (938708606)		56 552	54 696	54 696
Innovasjon Norge - innskottskapital (986399445)	2,6 %	505	505	505
Diverse andelar		87	87	87
Sum		156 809	172 198	231 705

Kommentarar:

Der bokført verdi avvik frå opphavelig kostpris er det gjort ei nedskrivning av verdien som følgje av verdinedgang som ikkje er forventa å være forbigåande.

I 2023 er det gjennomført nedskrivning av aksjepostar for tilsamman 9,090 mill. kroner.

Det visast for øvrig til note 14 om sal av aksjar og andelar i året.

Note 6 Utlån

(i 1000 kr.)

Utlån finansiert med egne midlar	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.	
Campus Kristiansund Drift AS	2 401	2 262	1)

Sum eigenfinansierte utlån	2 401	2 262
----------------------------	-------	-------

1) I samband med avtale om ansvarleg lån mellom Campus Kristiansund Drift AS og Møre og Romsdal fylkeskommune er det utbetalt eit lån stort 2,25 mill. kroner i 2022. Berekna renter leggjast årleg til lånesaldo. Lånet skal gjerast opp når selskapets likviditetssituasjon tilseier det, og seinast innan 7. november 2031.

Note 7 Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar og derivater

(i 1000 kr.)

Aktivklasse	Finansforvaltningsreglement	Anskaffingskost	Balansført verdi 31.12.	Balansført verdi 01.01.	Resultatfordeling
Aksjefond	Pkt. 2c	19 435	46 634	39 867	6 7
Pengemarknadsfond	Pkt. 2a og 2c	210 972	233 477	222 388	7 5
Obligasjonar	Pkt. 2c	18 352	17 775	16 577	1
Totalt		248 759	297 886	278 832	14 4

* Pengemarknadsfond inkluderar sertifikat og obligasjonar/rentepapirar med flytande rente.

Marknadsbaserte verdipapir (m.a. sertifikat/pengemarknadsfond, obligasjonar og aksjar) er klassifisert som omløpsmiddel og vurdert til verkeleg verdi. Verkeleg verdi er fastsett til marknadsverdi pr. 31.12 i rekneskapsåret.

Note 8 Rentesikring

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld sikrast i samsvar med gjeldande reglement for finans og gjeldsforvaltning.

Langsiktig gjeld med fast rente

I henhold til Finansreglement for Møre og Romsdal fylkeskommune, pkt. 2.b.5. skal til ein kvar tid vere minst 30% av fylkeskommunens innlån (inklusive lån sikra med FRA'er og SWAP'er) vere til fast rente (dvs. rentebinding lenger enn 12 månadar). Lån med fast rente utgjer pr. 31.12.2023 43,35% av den totale låneportefølja. Ei spesifisert oversikt over lån med rentesatsar og bindingstid vil vere tilgjengeleg i Finansrapport for 2023.

Rentebytteavtalar

Fylkeskommunen har ikkje rentebytteavtalar på sine lån.

Note 9 Langsiktig gjeld

(i 1000 kr.)

Lånesaldo 31.12.2023	Fylkeskommunekassa	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringar	9 741 999	3	3,87 %
Lån til egne investeringar - forskotteringar	22 570		0,00 %
Lån til andres investeringar			
Lån til innfrielse av kausjonar			
Lån til videreutlån			
Sum bokført langsiktig gjeld	9 764 569		
Herav finansielle leigeavtalar	0		
Lån som forfaller i 2023*	2 252 000		
Herav lån som må refinansierast *	2 252 000		
Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelsar	Langs. Gjeld 31.12.2023		
Langsiktig gjeld med fast rente :	4 222 983		
Langsiktig gjeld med flytande rente :	5 519 016		
Langsiktig gjeld uten rente (forskotteringar) :	22 570		
Sum	9 764 569		

* Lån som forfaller i 2024 tilsvarar sertifikatlån, som alle må refinansierast.

Andre lån er ført opp under Langsiktig gjeld i balansen med totalt 64,570 mill. kroner. Dette gjeld forskotteringer frå kommunar og andre, samt lån frå private. Tilbakebetaling av forskotteringer skjer etter vedtak i fylkesting, normalt innan 10 år.

Lånesaldo er 18,244 mill. kroner høgare enn sum langsiktig lån i balansen. Dette skuldast at berekna minimumsavdrag ved ein inkurie vart berekna for lavt med 18,244 mill. kroner. Beløpet er rekneskapsført som avdrag og reduserer lånesaldo i balansen. Se for øvrig note 10.

Note 10 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringar i varige driftsmidlar

Fylkeskommunen skal betale årlege avdrag som samla skal være minst lik størrelsen på fylkeskommunens avskrivningar i rekneskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelda og størrelsen på fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidlar.

Berekninga gjerast ved hjelp av følgande formel:

"Sum årets avskrivningar x Lånegjeld pr. 1.1 i rekneskapsåret" delt på "Bokførte avskrivbare anleggsmidlar pr. 1.1 i rekneskapsåret".

(i 1000 kr.)

Forholdet mellom betalte avdrag og minimumsavdrag	2023	2022
Sum avskrivningar i året	567 702	481 778
Sum lånegjeld pr 1.1.	9 026 795	8 120 645
Avskrivbare anleggsmidlar pr. 1.1	14 777 959	13 009 559
Berekna minimumsavdrag	346 768	300 729
Utgiftsførte avdrag i driftsrekneskapen	346 769	318 700
Avvik	-1	-17 971

I 2023 er det tilbakebetalt forskotteringer til Sula og Ørskog kommune på tilsammen 42,7 mill. kroner. Denne tilbakebetalinga er refinansiert med låneopptak.

På grunn av ein inkurie er det betalt 18,244 mill. kroner lågare avdrag i 2023 enn berekna minimumsavdrag. Jf. kommunelova skal det utgiftsførast avdrag tilsvarande berekna minimumsavdrag, uavhengig av om betaling har skjedd. Beløpet er rekneskapsført som avdrag og satt av som kortsiktig gjeld. Det vil bli betalt ekstra avdrag på eit PT-rente lån i 2024. Avdrag belasta driftsrekneskapen er etter dette tilstrekkeleg iht berekna minimumsavdrag.

Note 11 Pensjonsforpliktingar

Generelt om pensjonsordningane i fylkeskommunen

Fylkeskommunen har kollektive pensjonsordningar i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrar ytelsesbasert pensjon for dei tilsette.

Pensjonsordninga omfattar alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidlegpensjon og sikrar alders- og uførepensjon med samla pensjonsnivå på 66% saman med folketrygden. Pensjonane samordnast med utbetaling frå NAV.

Premiefond

Premiefondet er eit fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midlar på premiefondet kan bare brukast til framtidig premiebetaling. Premiefondet går fram ikkje av rekneskapen, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremiar.

(i 1000 kr.)

	2023	2022
Innestående på premiefond 01.01.	206 851	167 991
Tilført premiefondet i løpet av året	22 459	58 860
Bruk av premiefondet i løpet av året	40 000	20 000
Innestående på premiefond 31.12.	189 310	206 851

Rekneskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsrekneskapsforskrifta skal driftsrekneskapen belastast med pensjonskostnader som er berekna ut frå langsiktige forutsetningar om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadane bereknast på ein anna måte enn pensjonspremien som betalast til pensjonsordninga, og det vil derfor normalt være forskjell mellom desse to størrelsane. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og berekna pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsførast i driftsrekneskapen. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år.

Rekneskapsføringa av pensjon inneberer eit unntak frå dei grunnleggande prinsippa for kommunerekneskapen om at alle kjende utgifter og inntekter i året skal tas med i årsrekneskapen for vedkommande år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Rekneskapsføringa av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innverknad på netto driftsresultat i 2023 ved at rekneskapsførte pensjonsutgifter er 157,781mill. kroner lågare enn faktisk betalte pensjonspremiar.

Bestemmelsane inneber også at berekna pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidlar og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetningar for berekning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventa avkastning pensjonsmidlar	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %
Forventa årleg lønnsvekst	2,48 %	2,48 %
Forventa årleg pensjonsregulering	1,71 %	
Forventa årleg G-regulering	2,48 %	2,48 %

Spesifikasjon av samla pensjonskostnad, premieavvik, pensjonsforpliktingar og estimatavvik

(i 1000 kr.)		
Pensjonskostnad og premieavvik	2023	2022
Årets pensjonsopptening, noverdi	169 110	168 610
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	96 251	81 719
Forventa avkastning på pensjonsmidlane	- 106 026	- 87 612
Administrasjonskostnad	6 984	6 352
A Berekna netto pensjonskostnad (inkl. adm)	166 320	169 070
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	325 043	202 722
C Årets premieavvik (B-A)	158 723	33 652
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsrekneskapet	2023	2022
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	325 043	202 722
C Årets premieavvik	-158 723	-33 652
D Amortisering av tidlegare års premieavvik	33 652	62 246
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	199 972	231 316
G Pensjonstrekk tilsette	32 709	30 692
Årets rekneskapsførte pensjonsutgift (F-G)	167 262	200 624
Akkumulert premieavvik	2023	2022
Sum gjenståande premieavvik tidlegare år (pr. 01.01.)	33 652	62 246
Årets premieavvik	158 723	33 652
Sum amortisert premieavvik dette året	- 33 652	- 62 246
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	158 723	33 652
Arbeidsgjevaravgift av akkumulert premieavvik	21 681	4 597
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	180 404	38 249
Pensjonsmidlar og pensjonsforpliktingar	2023	2022
Brutto pensjonsforplikting pr. 01.01.	2 853 200	2 714 682
Estimatavvik (ført direkte mot eigenkapitalen)	-149 311	-36 121
Virkning av planendringar (ført direkte mot eigenkapitalen)		
Årets pensjonsopptening	169 110	168 610
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	96 251	81 719
Utbetalingar	-82 271	-75 691

Brutto pensjonsforpliktning pr. 31.12.	2 886 979	2 853 200
Brutto pensjonsmidlar pr. 01.01.	2 741 791	2 658 436
Estimatavvik (ført direkte mot eigenkapitalen)	-123 781	-124 935
Virkninga av planendingar (ført direkte mot eigenkapitalen)		
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	325 043	202 722
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-6 984	-6 352
Utbetalningar	-82 271	-75 691
Forventa avkastning	106 026	87 612
Brutto pensjonsmidlar pr. 31.12.	2 959 824	2 741 791
Netto pensjonsforpliktning pr. 31.12.	-72 845	111 409
Arbeidsgjevaravgift av netto pensjonsforpliktning	32 445	15 218

Note 12 Fylkeskommunens garantiansvar

Låntakar	Sak	Formål	Långivar	Type garanti	Vedteken garanti-ramme	Tillegg for renter og omkostn.
AS Regionteatret i Møre og Romsdal	(T-28/10)	Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar	75 000	7 500
AS Regionteatret i Møre og Romsdal	(T-28/10)	Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar		
Stift. Molde Intern. Jazzfestival	(T-28/10)	Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar		
Stift. Molde Intern. Jazzfestival	(T-28/10)	Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar		
Muritunet AS	(T-84/11)	Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar	18 600	1 860
Muritunet AS		Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar		
Stift. Romsdalsmuseet	(T-43/13)	Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar	74 250	7 425
Stift. Romsdalsmuseet Renteswap	(T-43/13)	Bygg		Skjølvskyldnar	15 000	
Norsk Tindesenter Eiendom AS	(T-75/14)	Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar	10 000	1 000
Tingvoll Økopark Eiendom AS	(T-60/16)	Bygg	Kommunalbanken	Skjølvskyldnar	2 500	
Vegamot AS	(T-84/21)	Veg	Obligasjonslån (Nordic Trustee AS)	Skjølvskyldnar	720 000	80 000
Vegamot AS	(T-16/18)	Veg	Obligasjonslån (Nordic Trustee AS)	Skjølvskyldnar	1 080 000	108 000
Sum garantiansvar					1 995 350	205 785

1) I sak T-28/10 blei det gitt ei total garantiramme på 82,5 mill. kroner (inkl. 10% tillegg for renter og omkostningar) for samla opplåning som A/S Regionteatret i Møre og Romsdal og Molde International Jazz Festival tek opp til finansiering av sine eigardelar i Teater og jazzhuset i Molde (Plassen).

2) Opphavelag lån er etter første låneopptak delt opp i to lån, med føremål om gjere om ein del av lånet til eit fastrentelån.

3) Møre og Romsdal fylkeskommune stiller sjølvskyldnargaranti avgrensa til 15 mill. kr som sikkerheit for eventuelle rentebytteavtalar Romsdalsmuseet inngår knytt til lånet (T-43/13). Garantiperioden er 12 år rekna frå tidspunktet for inngåing av rentebytteavtalen/avtalane.

4) Fylkestinget vedtok i sak T- 89/16 med seinare oppdatering i sak T-84/21 å stille sjølvskyldnargaranti på 720 mill. kroner, (med tillegg av 10% av til ein kvar tidgjeldande hovudstol for dekning av renter og omkostningar, totalt 800 mill. kroner) for lån som bompengeselskapet tar opp til finansiering av Nordøyvegen. Garantien gjeld frå første opptrekk og gjennom innkrevjingsperioden på 20 år. Nordøyvegprosjektet er ferdigstilt og det vil ikkje bli gjort fleire opptrekk knytt til garantien.

Vegamot AS nyttar Nordic Trustee AS som tillitsmann for obligasjonslån. Långevar er ikkje kjent.

5) Fylkestinget vedtok i sak T-16/18 å stille sjølvskyldnargaranti på 1 190 mill. kroner for lån som bompengeselskapet tar opp til finansiering av ny E39 Lønset - Hjelset. Garantien gjeld frå første opptrekk og gjennom innkrevjingsperioden på 15 år. Det er til nå trekt opp 660 mill. kr.

Vegamot AS nyttar Nordic Trustee AS som tillitsmann for obligasjonslån. Långevar er ikkje kjent.

I tillegg har fylkestinget gjort følgjande vedtak om garantiar:

Fylkestinget vedtok i sak T-32/19 (med påfølgande sak i fylkesutvalet U-147/20) å stille sjølvskyldnargaranti på 1600 mill. kroner med tillegg av 10 prosent av til ein kvar tid gjeldande hovudstol til dekning av renter og omkostningar, totalt 1750 mill. kroner, til finansiering av bypakke Ålesund.

Fylkesutvalet vedtok i sak U-130/22 å stille sjølvskyldnargaranti på inntil 242 mill. kroner med tillegg av 10% til dekning av eventuelle påløpne renter og omkostningar for lån OMKK Eiendom AS tek opp for bygging av Normoria - Kulturhuset i Kristiansund. Garantiansvaret skal etter to år frå første opptrekk reduserast i takt med lånet over 28 år. Garantien vil då gjelde i 30 år med tillegg av 2 år, jf. Garantiforskriftens § 3. (Vedtaket er gjort av fylkesutvalet med heimel i Kommuneleova § 11-8, 1.ledd "hasteparagrafen").

Note 13 Bundne fond

(i 1000 kr.)

Bundne fond	Behaldning 1.1.2023	Avsetningar	Bruk av fond	Behaldning 31.12.2023
Bundne driftsfond				
<i>Kompetanse/vidaregåande opplæring</i>				
SUTD - Permitt. og ledige uten fullført vgo - Covid19 (pr. 4087)	37 611	13 806	-3 455	47 962
SUTD - KON Kvalifisering og formidling læreplass VGS (pr. 2008)	20 093	25 302	-3 462	41 933
SUTD - Tilskudd til yrkesfaglig rekvalifisering 2021 (4097)	8 661	8 123	-5 899	10 885
SUTD - Utdanning - Tilskudd til fagbrev på jobb (pr. 4090)	8 058	2 740	-5 500	5 297
SUTD - Molde Landslinje (2018)	5 349	0	-685	4 664
SUTD - Utvidet tilbud til de som ikke får læreplass (pr. 2001)	4 308	0	0	4 308
SUTD - Utdanning og Rekrutteringsstipend	3 865	178	0	4 043
SUTD - Dekom skole (p.4086) (2020)	2 932	1 200	-553	3 579
SUTD - Erasmus+ Mobilitet VET (pr. 2013)	0	2 793	0	2 793
FMR - Fagskolen MR - UMFAG-2022/10049-MOD-EL (pr. 5011)	2 198	550	-4	2 744
VKRI - Kristiansund vgs - fond sjåfør opplæring (pr. 2634)	1 139	1 240	0	2 379
FMR - Fleksible studier Maritim - Fleks 2023-10384 (pr. 3995)	0	1 712	0	1 712
VBOR - Borgund vgs - Dekom midler (pr. 2164)	454	1 035	-195	1 294
SUTD - Utdanningsavd. I Ung 20 (prosj. 4063)	1 225	0	0	1 225
FMR - Velferdsteknologi (pr. 5014)	0	1 216	0	1 216
VBOR - Borgund vgs Erasmus+ KA121-VET-000129849 (pr. 2181)	0	1 125	0	1 125
SUTD - IMDI tilskudd min språklige vaksne 2021 (4098)	798	264	0	1 062
<i>Øvrige</i>	32 645	9 940	-29 269	15 194

Sum Kompetanse/vidaregående opplæring	129 336	71 223	-49 022	153 414
<i>Næring</i>				
SNM - Fond kap. 551.60 midlar	22 126	77 734	-74 839	25 021
SNM - Vannforvaltning	8 552	0	-2 279	6 273
SNM - Fond kap. 551.61 midlar	21 922	17 568	-33 385	6 105
SNM - Interne tildelinga	8 564	0	-4 889	3 675
SNM - Fond VRI midler	3 526	0	0	3 526
SNM - Regional Forskningsfond	6 164	11 588	-16 355	1 398
SNM - Kompetansemidler for landbruk	502	4 844	-3 997	1 349
Øvrige	6 263	1 429	-4 309	1 506
Sum Næring	77 619	113 164	-140 052	48 854
<i>Kultur</i>				
SKUL - FOND - 7751, Spelemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet	3 218	124 540	-120 382	7 376
SKUL - 7715, Den kulturelle skolesekken grunnskole - vår	0	0	4 785	4 785
SKUL - FOND - 1988, Ein Bit av Historia	2 326	1 600	-958	2 968
SKUL - 7716, Den kulturelle skolesekken vgs - vår	0	0	2 800	2 800
SKUL - FOND - 1197, Folkehelseprogrammet	836	6 150	-4 229	2 757
SKUL - FOND - 7905, Spelemidler til lokale kulturbygg	3 647	5 857	-6 983	2 521
SKUL - FOND - 7722, Kulturlauget	1 820	3 612	-3 509	1 923
SKUL - FOND - 1155, Lokale kulturminneplaner	1 594	0	-101	1 493
Øvrige	19 602	37 294	-49 465	7 431
Sum Kultur	33 043	179 053	-178 041	34 055
<i>Samferdsel</i>				
SSAM - Forsøksprosjekt TT	8 940	8 083	-8 562	8 462
Sum Samferdsel	8 940	8 083	-8 562	8 462
<i>Tannhelse</i>				
STHT - Helsedirektoratet TOO	4 205	6 167	-7 066	3 306
Sum Tannhelse	4 205	6 167	-7 066	3 306
<i>Øvrige formål</i>				
Øvrige	2 948	125	0	3 074
Sum Øvrige formål	2 948	125	0	3 074
Sum bundne driftsfond	256 092	377 816	-382 743	251 165
<i>Bundne investeringsfond</i>				
<i>Øymerka statstilskot</i>				
Bypakke Ålesund	0	8 232		8 232
<i>Øymerka kommunale tilskot</i>				
Rundkjøring Holamyra Hustadvika kommune	0	13 911		13 911
<i>Øvrige bundne investeringsfond</i>				
Øvrige bundne investeringsfond	10 437	56	-6 857	3 636
Sum bundne investeringsfond	10 437	22 199	-6 857	25 779

Enkelte fond har ikkje hatt bevegelse eller bruk av midlar i 2023. Dette skuldast fleire ting, mellom anna forsinka progresjon, at midlar er mottekne i 2023 medan prosjekt får oppstart i 2024 eller at det av forskjellige årsakar ikkje har vore behov for å nytte midlane inneverande rekneskapsår.

Note 14 Sal av finansielle anleggsmidlar

Fylkeskommunen har i 2023 realisert følgjande aksjar:

	Trafikkterminalen Kristiansund AS	(i 1000 kr.) Totalt
Salssum	9 390	9 390
Inntektsført i driftsrekneskapen	0	0
Inntektsført i investeringsrekneskapen	9 390	9 390
Sum inntektsført salssum	9 390	9 390

Trafikkterminalen Krisitansund AS vart avvikla i 2023. Ved avvikling vart selskapets eigedelar overført til fylkeskommunen. Eigedelar besto i hovudsak av ein bankkonto og ein lektur. Eigedelar utover bankinnskot vart overført til bokført verdi, som var antatt å tilsvare verkelig verdi. Totalt er det i forbindelse med avviklinga inntektsført ein salssum/likvidasjonssum på 9,390 mill. kr.

I tillegg kjem følgjande realisasjonar utan vederlag:

Imarfinans AS vart avvikla i 2023. Ved avvikling vart restmidlar fordelt til Midt-norsk Fergeallianse AS og Nordre nordmøre Bru og Tunnelsselskap AS, til samferdselsføremål på Nordmøre.

Møbelkraft AS vart avvikla i 2023. Ved avvikling var det ikkje att midlar i selskapet til utdeling til aksjonærane.

I tillegg til ovanstående er følgjande selskap overdratt vederlagsfritt frå fylkeskommunen til andre aksjonærer:

Brisk AS (T-21/23)

Geitbåt Eiendom AS (T-39/22)

Varde Arbeid og Inkludering AS (T-89/23)

Note 15 Ytelser til ledande personar

Ytelser til ledande personar	Lønn og anna godtgjersle	Godtgjersle for andre verv	Tilleggs- godtgjersle	Natural- ytelser	(i 1000 kr.)
Fylkeskommunedirektør	1 438	0	0	4	
Ordfører	1 556	0	0	4	

Ytelser til ledande personar inkluderar etterlønn til avtroppande ordfører ut året, etter at ny ordfører overtok vervet frå 1.11.2023.

Note 16 Godtgjersle til revisor

Fylkeskommunen sin revisor er Møre og Romsdal Revisjon SA

Godtgjersle til revisor	Fylkes-kommunekassa	(i 1000 kr.)
Finansiell og forvaltningsrevisjon		1 528
Andre undersøkelser		74
Rådgiving		0
Samla godtgjersle		1 602

Note 17 Resultatoppstillingar - tannhelsetenesta

Forutan å sørge for tannhelsetenester til prioriterte grupper iht. tannhelsetjenesteloven, behandlar tannhelsetenesta også vaksne betalende pasientar. Behandling av betalende pasientar skjer i konkurranse med privatpraktiserande tannlegar og skal ikkje være subsidiert av fylkeskommunen.

Tannhelsetenestas verksemd kan delast inn som følger:

- a) Tannhelsetenester som tilbys helt eller delvis vederlagsfritt til prioriterte pasientar
- b) Tannhelsetenester som tilbys vaksne mot betaling i områder der det ikkje føreligger anna tilstrekkeleg tilbod
- c) Tannhelsetenester som tilbys vaksne mot betaling i områder med konkurranse frå private tannlegar

Pkt. b) er vurdert å ikkje vere aktuell for tannhelsetenesta i Møre og Romsdal.

Direkte utgifter er delt på grunnlag av kor stor del betalende pasientar utgjør av samla behandla pasientar. I 2023 var andelen 4,5 prosent. Øvrige utgifter er delt med utgangspunkt i kor stor del av netto driftsutgifter (utanom avskrivningar) tannhelse utgjør av netto driftsutgifter på rammeområda samla.

Rekneskapsamandrag for dei ulike delane av verksemda

(i 1000 kr.)

	a) Offentleg tannhelse	b) Tenester av allmenn øk. betydning	c) Konkurransett
Direkte inntekter	22 628		12 332
Direkte utgifter	230 686		10 870
Henførte indirekte utgifter	7 464		235
Kapitalkostnader	11 566		545
Resultat	-227 088		681

Etter at 21-24-åringane fekk rettar i Den offentlege tannhelsetenesta har andelen vaksne betalende pasientar gått ned frå 7,5% i 2022 til 4,5% i 2023. Den nye gruppa unge vaksne skal ha tilbod om tannbehandling til 25% eigenbetaling. Ein aukande andel nyttar tilbodet, og saman med eit vedvarande høgt vakansenivå gir dette lågare kapasitet til å behandle vaksne betalende pasientar.

Note 18 Usikre forplikingar, betinga eigedelar og hendelser etter balansedagen

Vedlikehaldsetterslep på fylkesvegnettet

Fylkesvegane i Møre og Romsdal har eit omfattande vedlikehaldsetterslep, og dette aukar behovet for investeringar og vedlikehald av fylkesvegnettet, samstundes som det blir utfordrande å drifte vegane på ein effektiv måte. Statens vegvesen berekna vedlikehaldsetterslepet i 2019 til å utgjere om lag 8,6. mrd. kroner (2019-kroner). Fylkesvegavdelinga har i 2023 gjennomført ei oppdatering av forfallskartlegginga, som viser at det vil koste om lag 16,8 mrd. 2023-kroner å fjerne etterslepet. Med vidareføring av dagens løyvingar til drift og vedlikehald, vil forfallet på fylkesvegane halde fram å auke i åra framover. Dette er utfordrande både m.o.t. økonomi, sikkerheit og framkome på vegnettet. Særleg utgjør manglande oppfylling av krav etter tunnelsikkerheitsforskrifta ein risiko. Forskrifta skal sikre eit minimum sikkerheitsnivå for trafikantar i tunnel, og fylkeskommunen har fått ein forlenga frist til å innfri krava til 31.12.2024. Denne fristen vil det ikkje være mogleg å nå. Kostnaden f.o.m 2024 med oppgradering av tunnelane i samsvar med forskriftskrava er rekna til om lag 3,6 mrd. 2023-kroner. I økonomiplanperioden 2024-2027 er det føreslått ei løyving på 650 mill. kroner. Med tilsvarende løyvingar i åra som kjem, vil ikkje fylkesvegtunnelane tilfredsstille forskriftskrava før i 2042. Manglande utbedring i samsvar med krava i forskrifta gir risiko for stengde tunnelar og at tida trafikantane må leve med avvik, manglar og svakheiter i tunnelane blir vesentleg forlenga.

Tvistar

Det blei i 2022 inngått forlik med Fjord1 i sak om rabattkompensasjon. Forliket innebar ei utbetaling til fylkeskommunen på 28,4 mill. kroner. Beløpet blei innbetalt til fylkeskommunen i januar 2023. Møre og Romsdal fylkeskommune meiner framleis å ha eit tilgodehavande mot Fjord1 på om lag 20,9 mill. kroner for årsoppgjera 2018 og 2019. Fjord1 meiner eit eventuelt krav for 2018 og 2019 er oppgjort i rabattkompensasjonsforliket. Fylkeskommunen bestrider dette, og tok i februar 2023 ut stevning i saka. Fylkeskommunen tapte saka, men har anka. Ankebehandling er venta å skje i mai 2024.

Tilskot til andre

Fylkestinget har gjort følgjande vedtak om å gi årlege driftstilskot til å dekke renter og avdrag til andres investeringar:

I sak T-13/09 er det gjort vedtak om å dekke renter og avdrag over 15 år (fram til 2025) på eit lån på totalt 30 mill. kroner, knytt til finansiering av kulturhuset Plassen for Teatret Vårt AS og Stiftelsen Molde International Jazz Festival. Tilskotet er begrensa oppad til 2,89 mill. kroner pr. år.

I sak T-43/13 er det gjort vedtak om å dekke renter og avdrag over 30 år (fram til 2042) på eit lån på totalt 48,5 mill. kroner, knytt til finansiering av museumsbygget Krona for Stiftelsen Romsdalsmuseet. Tilskotet dekker faktiske avdrag og renter, samt kostnader til rentesikring, og det vart i 2023 utbetalt 2,2 mill. kroner.

I sak T-12/19 er det vedtatt å gi tilskot til finansiering av Opera og kulturhus i Kristiansund (Normoria), med ein andel på 150 mill. kroner. I sak T-40/22 er Møre og Romsdal fylkeskommune sin andel oppdatert til 194,5 mill. kroner, begrunna med ekstraordinær lønns- og prisstigning. Finansieringa vil bli dekkja gjennom årlege tilskot til dekning av renter og avdrag. Tilskot vil gis første gong i 2025.

Hendingar etter balansedagen

Det føreligg ikkje anna informasjon om forhold som eksisterte på balansedagen, eller hendingar etter balansedagen som er av ei slik betydning at manglande informasjon vil påverke rekneskapsbrukarens evne til å foreta korrekte vurderingar og beslutningar på bakgrunn av årsrekneskapen.

Note 19 Spesifikasjon av vesentlege postar og transaksjonar

Spesifikasjon av andre sals- og leigeinntekter:

(i 1000 kr.)

	Rekneskap 2023	Budsjett 2023	Rekneskap 2022
Andre sals- og leigeinntekter:			
Inntekter kantine, kost mv vidaregåande skule	27 190	25 996	23 686
Inntekter elevarbeid mv vidaregåande skule	2 616	1 364	2 644
Sal av kurs mv	137	30	1 914
Husleigeinntekter	13 384	17 366	13 648
Kollektivinntekter buss og hurtigbåt	329 221	380 282	294 797 1)
Kollektivinntekter ferge	231 303	259 360	272 295 2)
Ymse andre inntekter	82 402	21 240	62 204
Sum	686 253	705 638	671 188

1) Kollektivinntekter buss og hurtigbåt består i hovudsak av sal av billetter til persontrafikk.

2) Kollektivinntekter ferge består av både persontrafikk og næringstrafikk.